

Dr. H. Kıvılcımlı, İ. Bilen, B. Boran Ayrı Ayrı Aynı Yolda Yürüdüler Hep Birlikte Yolumuzu Açtılar

10 Ekim Behice Boran'ın ölümünün 5., 11 Ekim Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın ölümünün 21., 18 Ekim ise İ. Bilen'in doğumunun 90. yıldönümü. Türkiye'deki komünistler, komünist ve işçi hareketimizin üç seçkin ismini, yıldönümlerinde saygıyla anıyorlar.

İ. Bilen ve Dr. H. Kıvılcımlı, 1902, B. Boran ise 1910 doğumluydu. Her üçü de ilk Marksist formasyonlarını işçi sınıfımızın tarihsel örgütü TKP içinde almışlar ve örgütlü komünizm mücadelesine TKP sıralarında atılmışlardı. İ. Bilen ve Dr. H. Kıvılcımlı 1920'li yıllarda, B. Boran ise 1940'lı yıllarda TKP sıralarına katıldılar.

Her üçü de sayısız kere TKP'ye üye olmak suçuyla yargı önüne çıktılar. Dr. Hikmet Kıvılcımlı ülkemiz siyasi mücadele tarihine komünist inançları yüzünden en uzun süre cezaevinde yatan siyasi mahkum olma ayrıcalığıyla da geçti. İ. Bilen 1930'lı yılların başlarında, daha Soyadı Yasası çerçevesinde soyadına bile sahip olmadan yurtdışına çıkmak ve tüm yaşamını sıralarında olmaktan onur duyduğu partisinin verdiği adlarla geçirmek zorunda kaldı. B. Boran ise, 1950 Banışveriş Davasından hüküm giyerken, 1951 TKP tutuklamalarında delil yetersizliğinden serbest kaldı.

Bu üç seçkin komünist, Türkiye komünist hareketinin yaşadığı ayrışma ve parçalanma süreci içerisinde farklı farklı konumlarda yer aldılar. Çokparçalı komünist hareketimizin mozayığının bileşenlerinden önemlilerini oluşturduklar. Dr. Hikmet Kıvılcımlı, 1930'lu yıllarda geliştirdiği teorik tezlerin ışığında 1954 yılında kurduğu Vatan Partisi pratiğini sürdürdü. Proletarya partisinin reorganizasyonu programı etrafında bir siyasal çalışmayı yaşamına eksen kıldı. Behice Boran ise, 1962'de üye olduğu TİP'e genel başkan olarak seçildi. 12 Mart darbesinde TİP kapatıldı ve Behice Boran yargılanarak hüküm giydi. 1974 Affı sonrası 1975 yılında yeniden kurulan TİP'in genel başkanlığını üstlendi ve "Sosyalist Devrim" ve "Sosyalist Türkiye" belgileri doğrultusunda siyasal savaşımını sürdürdü. İ. Bilen ise, 1920'li yıllarda üye olduğu TKP'nin Merkez Komite üyeliğine seçildi ve uzun yıllar TKP Yurtdışı Büro sorumluluğunu yürüttü. 1973 Atılımı ertesinde TKP MK Genel Sekreterliğini üstlenerek bu atılıma önderlik etti, TKP'nin genç komünist kuşaklarla bağlanmasında, ülke toprağında yeniden kök salmasında dolaysız belirleyici oldu.

Hemen hemen aynı kuşaktan gelen, siyasal mücadeleye TKP sıralarında atılan bu

üç seçkin komünist önderi ölüm yurtdışında, ülkedeki faşizme karşı mücadeleyi sürdürürken yakaladı. Dr. Hikmet Kıvılcımlı, 12 Mart faşizminin elinden kaçarak çıktığı yurtdışında, sıralarında olmaktan övündüğü partisinin o günkü yönetiminin haksız tutumunun yarattığı öfke ve acıların içinde 1971 yılında Belgrad'da, İ. Bilen 1983 yılında Demokratik Almanya'da (?), B. Boran ise 1987 yılında Brüksel'de yaşama gözlerini yumdular.

Günümüzde takipçileri olduklarını iddia eden çevrelerin elinde mummylaştırılarak siyasi çıkar hesaplarına alet edilmek istenen bu üç seçkin komünist önder de hepimizle birlikte yaşayarak yarattıkları tarihin bir parçası olarak komünist hareketimizdeki onurlu yerlerini aldılar.

Hepimiz gibi, tüm komünistler gibi yaşadılar. Hata ve sevaplarıyla davamıza güç kattılar. İşçi sınıfına, bilimsel komünizm ilkelerine, proleter enternasyonalizmi ülküsüne sadık kalmayı gözettiler. Bizlere hatalarından dersler çıkartmamız, başarılarından güç almamız gereken bir tarih bırakarak sonsuzluğa geçtiler. Komünistlere düşen hepsine sahip çıkmak, hepsini aşmak olmalıdır. *Komünist Birlik* bu bilinçle ülkemizin bu üç seçkin komünist önderinin anılarını önünde saygıyla eğiliyor.

KOMÜNİST BİRLİK

Türkiyeli Komünistlerin Yayın Organı Ekim/Kasım 1992

BÜTÜN
ÜLKELERİN
PROLETERLERİ
BİRLEŞİN!

Irak Kürdistanı'nda Katliama Son!

T.C. Silahlı Kuvvetleri, Kuzey Irak'taki PKK kamplarını temizleme bahanesiyle, sınırötesi bir savaş başlattı. Televizyonlarda her gece "Mehmetçik" in kazandığı zaferler sergileniyor. Önce uçaklar, ardından helikopterlerle bombalanıp taranan Irak Kürdistanı toprakları, uzun bir topçu ateşinden sonra "Mehmetçik" tarafından "fet-hediliyor". PKK kamplarına "Türk bayrağı çekiliyor". Güneyden Talabani ve Barzani'ye bağlı peşmergelerce, kuzeyden ise T.C. Silahlı Kuvvetleri'nce kısaca alınan PKK gerillaları, kolay yutulu lokma olmadıklarını gösterdikleri güçlü direnişle ortaya koydular. Tüm söylemlere karşın, TC Silahlı Kuvvetleri'nin en ateşli kalemleri bile önümüzdeki günlerde bölgenin yeniden PKK gerillalarının denetimine girmeyeceğine güvence veremiyorlar. TC Silahlı Kuvvetleri'nin bölgede ne kadar süreyle ve nasıl kalması gerektiğine ilişkin senaryolar üretiyorlar.

Televizyonlarda milyonlarca, hatta dünya ölçeğinde milyarlarca insanın gözleri önünde TC Silahlı Kuvvetleri'nin yürüttüğü bu katliama karşı doğru dürüst bir tepki

yok. Ne insan hakları ve demokrasi savunucu (!) Batı'dan, ne Talabani-Barzani yönetimindeki Irak Kürt Federasyonu Devleti'nden, ne de Türkiye komünist ve işçi hareketinden. *Komünist Birlik*, önceki sayılarında yaratılmak istenen Türk-Kürt düşmanlığının tehlikelerine işaret etmiş, bunun tüm toplum kesimlerinde olduğu gibi işçi sınıfı içindeki tehlikeli yansımalarından da söz etmişti. Bugün Irak Kürdistanı'nda TC Silahlı Kuvvetleri'nin gerçekleştirdiği katliam, kendi ağızlarından ifade ettikleri gibi yarın Türkiye Kürdistanı'nda ve hatta ertesi gün Türkiye'nin Batı bölgelerinde yaşayan Kürtlere karşı da uygulanmaya konabilir. Bu reel bir tehlikedir. Ve bugün Irak Kürdistanı'ndaki Kürt katliamına gösterilecek güçlü tepki dışında bu tehlikeyi önlemenin olanakları da son derece sınırlıdır. TC Silahlı Kuvvetleri'nin Irak Kürdistanı'ndaki Kürt katliamını resmi-özel televizyonlarla birlikte gündelik basında da geniş ölçüde alkışlarla göklere çıkardı. Günlük Özgür Gündem gazetesi ve birkaç dergi dışında şovenizmin bu kabarışına karşı bir ses yükselmedi.

TC tarihi şunu gösteriyor, Türkiye'de egemen sınıflar anti-komünizm ile anti-Kürt politikayı eşzamanlı olarak yürütürler. Cumhuriyetin ilanından beri ülkemiz bakımından adeta toplumsal bir yasa düzeyine gelmiş bir gerçeklik, ilk örneğini TUYAP Kitap Fuarı'na polis baskısıyla ilk örneğini verdi. Irak Kürdistanı'nda TC Silahlı Kuvvetlerinin Kürt katliamına ses çıkarmayan, hatta utangaç bir biçimde destek veren sözde demokratlar (!) TUYAP Kitap Fuarı'na polis baskısına karşı avaz avaz bağırılmaya kalktılar. Nefeslerini boşa tüketiyorlar. Sınıf mücadelesi her zaman olduğu gibi bugün de kendi yasalarını uyarınca akıyor. Irak Kürdistanı'nda katliama son verdirmek için mücadele etmeyen, Kürtlerin en temel haklarını savunmayan, yarın kendi haklarını da savunamaz.

Tüm komünistler, sosyalistler, insanlık hak ve onuruna sahip çıkanlar TC Silahlı Kuvvetleri'nin PKK gerillalarına karşı gerek Irak Kürdistanı'nda, gerekse Türkiye Kürdistanı'nda yürüttüğü katliama karşı aktif bir tutum almalıdırlar. Yarın çok geç olacaktır!

Yine Demokrasi Üzerine...

Ülkemizde her karanlık dönem sonrası tartışma gündeminin başını demokrasi ve demokratikleşme sorunu alıyor. Karanlığın yarattığı moral ve fizik yıkımın savurduğu grup ve çevreler aniden demokrasinin ve demokratikleşmenin "fazileti"ni keşfediyor. Sınıf konularından yaklaşmayı reddeden ve genel soyut kategoriler yaratarak tartışmayı seçen böylesi çevrelerce demokrasi her derde deva lokman ilacı özelliği kazanıyor. DYP-SHP Koalisyon Hükümeti'nin kurulması ve hükümet programında demokratikleşmenin başa alınması, bir söylem olarak her gün tekrarlanır olması, demokrasi sorununu yeniden gündemin üst sıralarına taşıdı. *Komünist Birlik*, özellikle DİSK eliyle işçi hareketinin Hükümet programına yedeklenmeye ve bunun da demokrasi söylemiyle gerçekleştirilmeye çalışıldığı bu dönemde hükümetin tekelci burjuva karakterinin ve emperyalist politikalara bağımlılığının onu söylem düzeyinde dahi başasızlığa mahkum ettiğini, iktidardan kendi pratiğinden örneklerle geçtiğimiz sayılarından ele aldı. Ancak bu durum, bilimsel komünizm öğretisinin devlet, demokrasi ve demokrasi mücadelesi konularındaki öğretilerinin bir kere daha yinelenememesi gereğini ortadan kaldırmıyor, tam tersine zorunlu kılıyor.

Demokrasi, tarihsel-somut bir kategori. Sınıfların ve devletin ortaya çıkışıyla birlikte tarih sahnesinde yer alıyor, sınıfların ve devletin sönmülmesiyle birlikte de tarih sahnesinden çekilecek.

Öncelikle belirtmek gerekiyor. "Genel olarak demokrasi" yok. Sınıflardan ve sınıflı toplumun ürünü olan devletten bağımsız bir demokrasiyi insanlık tari-

hinin hiçbir döneminde yaşamadı, yaşamayacak da. Sınıflı toplumların tarihsel gelişme süreci boyunca demokrasi, hakim üretim ilişkilerince belirlenen ve o sosyo-ekonomik formasyonun hakim sınıf güçlerinin bir yönetim biçimi olarak şekilleniyor. Köleci toplum için köle sahiplerinin demokrasisi, feodal toplum için büyük toprak sahibi feodalilerin demokrasisi, kapitalist toplum için özel mülkiyeti elinde tutan burjuvazinin demokrasisi.

Bugün dillerden duyurulmayan ve ulaşılmış hedef olarak öne konan Batı demokrasileri de burjuva karakterli ve mülk sahipleri için demokrasiden başka bir şey değildir. Ve her demokrasi, olduğu tarihsel koşulların, o ülkedeki sınıf güçlerinin karşılıklı mücadelesinin ürünüdür. Özellikle Batı demokrasisi normları ise, kapitalist ülke işçi sınıfları ve çalışanlarının yüzyılları içine alan mücadelesinin ürünü olarak elde ettikleri haklarından başka bir şey değildir.

Emperyalizm koşullarında devlet tekelci kapitalizminin ortaya çıkıp yerleşmesiyle birlikte, herbiri kendi çıkarları doğrultusunda olmakla birlikte, demokrasi için mücadele yürütenlerin bileşimi genişlemiş, bu mücadelenin içeriği zenginleşmiştir. Tekeller ile halk arasındaki çelişkinin derinleşmesi, tekelilerin mutlak egemenliğinin ortadan kaldırılması için mücadeleyi halkın büyük çoğunluğunun çıkarlarına uygun duruma getirmiştir. Ne ki bu mücadelede yer alan burjuva kesimler, demokrasiyi yalnızca kendileriyle sınırlı olarak, eski konularını yeniden kazanmak için yürütürler, yürütüyorlar. Bunların politik temsilcilerinin "demokratlığı" kendi politik haklarının tanınması noktasından ibaret oluyor. Kapitalizm koşul-

larında burjuvazinin temsil etikelleri kesimlerine daha çok kâr ve hak verilmesi, bunların mücadelelerinin sınırlarını oluşturuyor.

İşçi sınıfı ve çalışanlar, esas olarak kendi demokrasileri, sosyalist demokrasi için mücadele ediyorlar. Tekelci kapitalizmin egemenliği koşullarında sosyalizm için mücadelede anti-emperyalist demokratik dönüşümler için mücadele elbette önemli ve gözardı edilemez bir ağırlık taşıyor. İşçi sınıfının, çalışanların yürüttüğü bu mücadeleden birbirleriyle sıkı sıkıya bağlı iki yönü vardır. Birincisi, işçi sınıfı çalışanlarla birlikte emperyalizmle bağlaşılmış siyasal iktidardan alacağı edilmesi yoluyla eskisinden öz olarak farklı bir demokrasiyi kurmayı ana hedef olarak alır. Mücadeleden bu doğrultusu, doğru iktidarın sınıfsal yapısını değiştirmeyi, yani politik devrimi öne koyar. İkincisi, varolan rejim çerçevesinde demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılıp korunması mücadelesini yürütür. Demokratik hak ve özgürlükler için yürütülen mücadele sürecinde yığınların öz deneyimleri temelinde ve komünist partisinin bilinç götüme işleviyle devrimin gerekliliği geniş yığınlar tarafından kavranır. İşçi sınıfı öncülük yeteneğini hem kazanır, hem de diğer bağlaşıkları bu yeteneğini gösterir. Devrim için verilen mücadelede daha elverişli koşullar sağlanır.

Bu mücadele anlayışı, bu amaçlara ulaşılmaması, ta baştan reformların tek hedef olarak alınmamasını, komünist hareketin herhangi bir politik güç olarak değil, politik iktidar için mücadele eden bir güç olarak kavranmasını, demokrasi savaşımının devrim savaşımıyla bağlanmasını zorunlu kılar. Mücadeleden bu iki doğrultusunu birbirine bağlaya-

Günlükte kapitalizmi birçok bakımdan 20. yüzyılın başlarındaki, hatta ortalarındaki kapitalizmden farklıdır. Tekeller ile devletin birleştiği devlet tekelci kapitalizmi oluşmuş, der boyutlarda büyüyen üretici güçler ile kapitalist üretim ilişkileri arasında ki çatlama olağanüstü ölçüde keskinleşmiştir. Kapitalist ekonominin iç istikrarsızlığı artmakta, bu durum ekonomik büyüme hızının yavaşlamasına, devresel ve yapısal bunalmaların içiçe geçmesinde ve derinleşmesinde ifadesini bulmaktadır. Yığınsal işsizlik ve enflasyon süregelen bir hastalık haline gelmiş, böyle açıldık ve devlet borçları muazzam boyutlara ulaşmıştır. Tüm dünya ölçüsünde emekçileri sömürerek büyük kârlar elde etmekte olan uluslararası tekellerin güçlenmesi, üretimini uluslararasılaşmasını ve yeni bir işbölümünü dayatmıştır.

Tekelci burjuvazi, değişen koşullara kendini uydurebilmek için sürekli manevralar yapmaktadır. Kapitalist devlet, özellikle bu çabalarıyla ulusal gelirin önemli bir bölümünü, tekelci sermaye yararına yeniden paylaşımını sağlamakta, en yeni bilimsel-teknik kazanımlardan kendi çıkarları için yararlanmaya çalışmaktadır. Sömürü mekanizması çok daha karmaşıklaşmış ve incelmştir. Kalifiye işçilerin, emelkellerin emçimin süyünün saklanmasından artan ölçüde daha büyük kârlar elde edilmektedir.

Çalışanların verdiği sınıf savaşımı zaman zaman kapitalistleri kendi kısmi ödümler vermeye, çalışma koşullarını belli ölçülerde iyileştirmeye, ücretleri arttırmaya ve sosyal hakları tanımasına zorlamaktadır. Bu da her şeyden önce en önemli olanı korumak, sermayenin egemenliğini sürdürmek için yapılmaktadır. Ne ki böylesi manevralar artan ölçüde zor kullanımı ve burjuva devletin tüm çalışanların yaşam düzeyine doğrudan saldırılarıyla birlikte yürütülmektedir.

Kapitalizme bilimsel-teknik gelişme çağı sosyal sonuçları beraberinde getirmektedir. İşletmelerden sokağa atılan milyonlarca emekçi, meslek bilgisini yitirmeye ve maddi sıkıntılara mahkum edilmekte, bu emekçiler geleceğe olan her türlü güvenlerini yitirmektedir. Gençliğin önemli bir kısmı, eğitim sonrası geçitini ve bilgisini kullanma olanaklarından yoksundur ve içine düştüğü konjonktür nasıl olursa olsun, yığınsal işsizlik sürmekte ve bunun daha da artması reel perspektifi bilinçli bir politika olarak savunulmaktadır.

Tekeller ekonominin tarım sektöründe de egemen konum elde etmişler, çok sayıda küçük ve orta çiftçi üretimi terk etmek zorunda kalmıştır. Ayakta durabilenler ise olağanüstü emek sarf ederek ve her türlü yoksulluğa katlanarak çiftçiliğe devam edebiliyorlar. Çiftçi sülâleleri kendi tamamen fiyat dalgalanmalarına ve tekelilerin insafına terk edilmektedir. Kendelerdeki küçük esaslı iş, büyük sermaye tarafından alabildiğine sömürülmekte, krediye yoluyla bankalara ve tekelciere mali bağımlılık ağı içinde çürümektedir. En gelişmiş kapitalist ülkelerde bile mülkiyet bir geçim sıkıntısı çeken evsiz-barksızların ve sağlıklarını kaybeden evsizlerin insanlarımlık hizmetlerinden yararlanmayan insanların sayısı çok büyümüştür. Ulusal azınlıklar üzerinde utandırma ayırma politikaları uygulanmakta, kadın hakları çiğnenmektedir.

Politik alanda gerçelikle her yönden çökmesi eğilimi, güntümüz kapitalizminin karakteristik özelliği oluşturmaktadır. Çalışanların çetin savaşımını sonucu elde edilen

Günlükte Dünyasında İlerleme Güçleri ve Gericilik

sınırlı demokratik haklarının varolduğu ülkelerde devlet tekelci kapitalizmi, bu haklara karşı arızat ve çoğun kez ustaca maskelenmiş saldırılar düzenliyor. Kendisi için tehlikeli saydığı durumlarda politik şantaj, baskılar, teröre başvuruyor. Cezalandırmaktan çekinmiyor. Çalışanlara karşı uygulanan geleneksel baskı biçimlerinin istenilen sonucu vermediği durumlarda, emperyalizm, ilerleme güçlerini doğrudan askersel güce dayanarak ezilme için zorba rejimlere başvurmakta ve uygulamaktadır. Emperyalizm, çalışanların emperyalist dayanışmasını önlemek için ulusal bencilliği, sovenizmi, ırkçılığı, ulusların kültürel-tarihsel mirasına karşı aşağılamayı körüklemektedir. Güntümüz dünyasında kapitalizmin bir yereyi insan ve emek düşmanı ideolojisi, medyalar yoluyla insanların manevi dünyasına giderek daha büyük zararlar vermektedir. Bencilliğin, zorbalığın, boğurmğun özendirmesi, azdın anti-komünizm ve kâr amacıyla kültürel değerlerin sömürülmesi, toplumun manevi ve ahlaksal yozlaşmasına yol açmaktadır. Kapitalist sistemde ülkelerin gelişmesindeki eşitsizlik giderek artıyor. Üç ana emperyalist rekabet merkezi oluştu: ABD, Batı Avrupa ve Japonya. Bunlar arasında sürüm pazarları, sermaye yatırılan alanları, hammaddeler kaynakları için bilimsel-teknik ilerlemenin birleştiği alanlarda üstünlük elde etmek için rekabet kızışmaktadır. Çeşitli bölgelerde, özellikle Pasifik Okyanusu bölgesinde, Latin Amerika'da, dağılan Sovyet Cumhuriyetlerinde ve Arap Yarımadası'nda yeni ekonomik ve politik rekabet alanları oluşmaktadır. ABD tekelilerinin dünya egemenliği politikaları, bunların kendi çıkar ve niyetleri uğruna öteki devletlerin, hatta bağlaşıklarının güvenlerini feda etmeye hazır olmaları, dünyada giderek artan bir öfke ve güvensizlik uyandırmaktadır. Bu durum dünyamız yeni bir paylaşım savaşımına eşitine doğru sürüklenmektedir.

Emperyalist ülkeler ve bağımsızlığı kazanmış devletlerin çoğunluğu arasındaki ekonomik gelişme düzeyi açısından varolan ve giderek artan mesafelerin, yeryüzünün geniş bölgelerinde Somali, Hindistan, Afrika Cumhuriyetleri ve birçok ülkede açlık, yoksulluk ve bulguncu hastalıkların sürüp gitmesinden ve bunların sonucu yığınsal ölümlerden emperyalizm ve işbirlikçileri sorumludur. Tarihsel gelişmenin gidişi, emperyalizmin konularını ne kadar sarsarsa, emperyalizmin gerici güçlerinin politikası da halkların çıkarlarına o kadar daha düşman olmaktadır. Sosyalist bloğun dağılması sonucu emperyalizm elde ettiği üstün konuma toplumsal ilerleme güçlerinin ölüne dikilme, tüm dünya ölçeğinde öç alma politikası izlemektedir.

Emperyalizm dünyamıza kendi politik gerçekliğini dayatıyor. Egemen halkların iradesini hiçe sayıyor. Bu halkların kendi gelişme yollarını özgürce seçme haklarından yoksun bırakmaya yöneliyor. Halkların güvenliğini tehdit ediyor. Dünyanın çeşitli bölgelerinde çatışmaların çıkmasını ana nedeni buradan kaynaklanıyor. Uluslararası gerici güçlerin kalesi ABD emperyalizmidir. Savaş tehlikesi her şeyden önce ABD emperyalizminden kaynaklanıyor. Dünya egemenliği politikasında ABD emperyalizmi koskoca katalan kefi biçimde kendi yaşamsal çıkarlarını ileri taşıyor. ABD'nin uyguladığı hegemonyacılık, öteki ülkelere eşit haklı olmayan ilişkiler dayatma girişimleri, halk düş-

manı baskıcı rejimleri desteklemesi ve boşlanmadığı ülkelere karşı ekonomik ambargo uygulaması yapması, emperyalist gruplar arası çıkar çelişkisinin de etkisiyle yeni istikrarsızlık odakları yaratıyor. Topyekün savaş tehlikesini büyütüyor. Vietnam'a karşı yürütülen savaş, Küba'ya karşı yıllardır sürdürülen ambargo, Filistin halkının yasal haklarının çiğnenmesi, Lübnan'a müdahale, savurması Grenada'ya askeri müdahale ve işgal, Nikaragua'ya karşı saldırı, Irak'a karşı savaş ve Arabistan'ın işgali; bunlar emperyalizmin tarihinde her zaman yitkazması olarak kalacak sayısız suçlardan sadece birkaçıdır.

Günlükte dünyasında kapitalizmin sömürü politikalarında yaptığı biçim değişiklikleri ve manevralar, onun gelişme yasallıklarının değiştiğini gösteriyor. Emek ile sermaye, tekeliler ile toplum arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi ortadan kaldırmıyor. Gelişmenin diyalektikliği öyleler ki kapitalizmin kendi konularını güçlendirmek için yürüttüğü sokuğu ödemeler kaçınılmaz olarak onun temelindeki bütün çelişkilerinin keskinleşmesine yol açıyor. Yaşam işçi sınıfının toplum içindeki rolünün artmasına ilişkin Marksist-Leninist görüşü doğrultuyor. Bilimin üretim alanında artan ölçüde uygulanması, işçi sınıfının safklarının yüksek vasıflı emek sahibi işçilerle dolmasına yol açıyor. Döneklerin düşüncükleri gibi sınıf olma özelliğini ortadan kaldıran sınıf mücadelesini gereksiz kılıyor. İşçi sınıfı, sınıf mücadelesinde birliğini daha da güçlendirmek için politik partisini, sendikaları ve öteki örgütlerini oluşturarak kapitalizme ve emperyalizme karşı ekonomik, politik, ideolojik mücadelesine devam ediyor. Bu mücadelesinin başarılı gelişiyor, biçimleri daha da çeşitleniyor ve içerik bakımından daha da zenginleşiyor. İşçi sınıfının köklü çıkarları, işçi hareketinin birliğini sağlamasını, sınıfın tüm yandaşlarıyla dayanışmasını ve eylem birliğini gerekli kılıyor. Komünistler toplum içerisinde derin kökler salmış işçi sınıfı ve tüm çalışanların en yaşamsal çıkarlarını dile getiren bir hareketin temsilcileri oldukları için tekelci burjuvazinin saldırılarına hedef oluyor.

İşçi sınıfı, çağımızın temel devrimci sınıfı ve sermaye dünyasının sömürü düzenini yıkmak, yeni toplumu kurmak için savaşan ana güçtür. Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinin genç ve hızla gelişen işçi sınıfının önünde zor görevler duruyor. Bu ülkelerin işçi sınıfının karşısında emperyalizm ve yerli işbirlikçi sömürücüler bulunuyor. Bu ülkelerde işçi sınıfının devrimci partileri toplumsal gelişmenin bilimsel teorisi olan Marksist-Leninizmin kendilerine kalavuz edinecek ilkel bir sınıf politikası yürütmedirler. Sosyalist devrimin nesnel yasallıklarının açıkça kavranmaması temelinde sosyalizm için savaşımı her ülkenin kendi somut koşullarına uygulamalı becerisini geliştirebilmeli ve güçlendirmelidir. Devrimci partilerin gücünü toparlanmalarını yolu, tüm çalışanların haklarını ve yaşamsal istemlerini karardılıkla savunmaları, burjuva toplumunu aşarak bulunamadık çıkış yollarını göstermeleri, sömürücü düzenin reel alternatiflerini ileri sürmeleri, güntümüzün temel sorunlarına sosyalist yünserlikte çözümler getirmelerinden geçiyor. Dünyada kapitalizm kaçınılmaz değildir. Kapitalizmin yok edilmesi, insanlığın sömürdünü ve yıkılmadan kurutulmasını olanaklıdır. Dünyada ve ülkemizde tüm komünistlerin ve toplumsal ilerleme güçlerinin tarihsel misyonu budur.

Oktobr Devrimi 75 Yaşında Bir Delikanlı

Tarihin tekerleği hep ileriye dönüyor.

İnsanlık tarihi,

Oktobr Devrimi'nin 75. yaşını
gericiliğin akıl almaz bir saldırısı ortamında karşılıyor.

Tarihin kanunu,

Oktobr Devrimi'nin mimarı

Vladimir İlyiç Lenin'in saptadığı bir yasa uyarınca yürüyor:

"Bir adım ileri, İki adım geri"

Nasıl ki Fransız Burjuva Devrimi

Restorasyon ve İmparatorluk gericiliğini yaşadıysa

Oktobr Devrimi de

insanlık tarihi bakımından geriye doğru bir dalganın içinde.
Oysa ki Komünist ozan N. Nikmet'in aşağıdaki satırları gibi,

"Bin dokuz yüz onyedi

İkinci Teşrin idi,

yumuşak ve derin

sesiyle Lenin:

'Dün erkendi, yarın geç,

vakit tamam bugün' dedi...

Yağlı çarıkılılarla yağlı işçiler:

'Bugün' dedi.

Ölümü açıktan öldüren siper:

'Bugün' dedi.

Ağır, çelik, kara

toplariyla 'Avrora':

'Bugün' dedi.

'Bugün' dedi.'

Lenin sözünü söyledi.

Tarih, şimdi bizlerin

Oktobr'un 75. yaşındaki delikanlılarının
sözünü beklemekte...

bilmek, bunları diyalektik biçim-
de içiçe geçirebilmek, komünist
partisinin görevidir. Komünist
partisi demokratik hak ve özgür-
lükler uğruna yürütülen tüm mü-
cadelelerde ana bir etken olarak
yer alıp, bu mücadelenin en ön
saflarında yer alırken, ana hedef
olarak devrimin, gerçek demok-
rasiye ulaşmanın biricik yolu ol-
duğu perspektifini bir an olsun
gözdürmez, ettirmez. Ajitas-
yonunun, propagandasının, ör-
gütlenmesinin, politik taktiklerin
ve bağlaşıklıklarının odağına
hep demokratik dönüşümler için

mücadelenin devrimle bağlanma
biçimleri sorununu koyar. Dev-
rim hedefini, tüm demokratik
hak ve özgürlükler mücadelesi
sürecinde öne koymayan, re-
formları kendi başlarına birer
amaç olarak ilan eden, sınıf mü-
cadelesini ve bu mücadeledeki
bağlaşıklıklarını böylece belirle-
yen bir parti, işçi sınıfını yığın-
lara öncülük edecek bir konuma
yükseltemez, devrimin politik or-
dusunu yaratamaz.

Özcesi, burjuva anlamda de-
mokrasi, burjuvazinin devlet ikti-
dari olanaklarından uzaklaştırıl-

mış, ekonomik planda tekellerin
boyunduruğu altına sokulmuş ke-
simleri bakımından nihai amacı
oluşturuyor. İşçi sınıfı ve çalışan-
lar bakımından ise, daha elverişli
örgütlenme ve propaganda ola-
nakları sağlıyor. Bu nedenle işçi
sınıfı, çalışanlar, her türden de-
mokratik istemleri, demokrasiyi
mücadelenin ve propaganda ile
hedefleyen tüm mücadeleleri destekli-
yorlar. Ne ki kendi öz demokra-
silerine ulaşmak için. Demokrasi
mücadelenin adına devrim için
mücadelenin bir an bile ertelemi-
yorlar.

8 Ekim 1967 - 8 Ekim 1992

*Büyük devrimci, enternasyonalist savaşçı, bir kuşağın esinlendiricisi
Ernesto Che Guevera'nın ölümünün 25. yıldönümü.*

Bugün Ekim 1992'd

*e Latin Amerika şehirlerinin tenek mahallelerinden Kürdistan dağlarına,
sosyalist kuruculukta direnen Küba'dan Güney Afrika'nın Siyah isyancılarına,
yeniden alanlara çıkan Rus komünistlerinden grevdeki Batı Avrupalı işçilere kadar,
eşit, adil ve özgür bir dünya ideali için savaşan tüm ilerici insanlık,
aynı değerlerin savunusu ve üstün gelmesi için canını vermekten çekinmeyen
bu güzel insanı anıyor.*

*Onun olağanüstü yaşamı ve savaşımı,
esinlendirici bir güç kaynağı olmaya devam ediyor.*

Komünist Birlik,

*uluslararası komünist ve işçi hareketinin bu seçkin evladını,
değerlerinin takipçisi ve savunucusu olmanın bilinciyle anıyor.*

Rahat uyu kumandan Che,

adın ve ideallerin insanlık varoldukça yaşayacak. Yaşatılacak.

"Vuruldu ama

sönmedi yüreklerimizde yaktığın ışık.

Heryerdesin

Kızılderilinin bakırdan rüyalarında

Dalga dalga isyanında Karaderilinin

Petrol kuyularındaki, tuzlalardaki ömürde

Korkunç çaresizliğinde muz bahçelerinin

Kesimhanelere yetiştirilen sürülerin

yayıldığı pampada

Ve şekerde, ve tuzda, ve kahvede

Öldürüp yoketmek istedilerse de seni

Dökülen kanda yaşıyorsun

Kumandanımızsın

Dostumuz "

Nicolas Guillen Ekim 1967

Komünist Birlik ve

İşçilerin Yönetimi

Komünist Birlik bu sayısı ile 6 ayı geride bırakıyor. Geride bırakılan sürecin bir değerlendirmesini yapmak, gelinen aşamanın önümüze koyduğu görevlere uygun bir içerik ve kapsayıcılığı gerçekleştirmek gerekiyor. Pratik örgütsel yaşamın gelişme doğrultusunda yayının içeriğinin uyumunu özenle korumak ve süregen kılmak görevi öne çıkıyor. Öncelikle *Komünist Birlik*, 5 yıldır sürdürülen ideolojik-politik-örgütsel mücadelenin birikim ve kazanımının üzerinde yükseliyor. Likidasyon ve inkarcılığın kol gezdiği koşullarda başlatılan ve bir avuç komünistin inanç ve onurlarını ortaya koyarak sürdürdükleri mücadelenin bir ürünü oluyor. *Komünist Birlik Yayınları'nın*, 10 Eylül dergisinin, 10 Eylül Yolu Yayınclık broşürlerinin birikimine ve örgütsel mirasına dayanıyor. Dahası kendini ülkemiz komünist ve işçi hareketinin örgütlü mücadele geleneğiyle bağlı görüyor. *Orak-Çekiç*'lerin, *Aydınlık*'ların, *Kızıl İstanbul*'ların, *Atılım*'ların geleneğini sürdürüyor. Kendi yasallığını ve meşruiyetini ken-

disi sağlayarak komünist basının susturulamazlığına ve başeğdirilemezliğine kendi mütevazı katkısını yapıyor.

Komünist hareketimiz bugün yaralarını bir ölçüde sarma sürecini yaşıyor. Komünist kadroların kendi aralarındaki iletişimsizliğin kırılması ve sağcı dalganın yarattığı moral yıkımın aşılmasının olanakları doğuyor. Komünistlerin işçi sınıfı içerisindeki, işçi-sendika hareketi içerisindeki bağlarını yeniden kurma ve tazeleme olanakları ortaya çıkıyor.

Komünist Birlik'in ana kadro malzemesini işçi hareketinin son 20 yıllık mücadeleye sürecini yaşamış kadrolar oluşturuyor. Bu kadrolar, *Komünist Birlik*'i işçi yataklarına, emekçi semtlerine taşıyor. Sendikal savaşımın hemen hemen her alanında komünistler aktif olarak çalışıyor. Sınıfın içinden yeni kadrolar kazanma, işçi hareketi içinde kök salma, proleter bir karaktere sınıksız bağlanma görevi bugün *Komünist Birlik*'in gündeminin birinci sırasını oluşturuyor.

Komünist Birlik'in yayına başlaması işte böyle-

bir gündemle doğrudan bağlantılıdır. Bu bağ, yayının içeriğini, ideolojik-entelektüel düzeyini belirliyor. Ulaştığı kadroların gündelik pratiğine ışık tutma, ideolojik sorunlara yaklaşımı bu pratik mücadele süreciyle bağlantılı olarak ele alma, komünist moral ve değerleri savunma, bilgi ve haber alış-verişini sağlama, *Komünist Birlik*'in yayın politikasının özünü oluşturuyor.

Komünist Birlik'in yayını ayrıca kendi başına örgütlülük sürecinin gelişme doğrultusunu çiziyor. Örgütlü yaşamın demokratik işleyişinin, ideolojik faaliyetin, eğitim çalışmalarının da ana halkası oluyor. *Komünist Birlik*'in yayını ve dağıtımını, ona örgütlü yaşamın yapıstırıcısı olma özelliği kazandırıyor. Örgütlülük, yayın dağıtımını temelinde genişliyor, biçimleniyor. *Komünist Birlik* okunması ve tartışılması yoluyla ideolojik eğitim çalışmalarının bir aracı olma özelliğini geliştirirken, bu süreç örgütlü yaşamdaki demokrasiyi eleştiri ve tartışma yoluyla besliyor, canlı tutuyor.

Ancak bu özelliklerin

sıfırlanmasının yarattığı gelir kaybı, toplanan primlerin verimsiz alanlarda kullanılması, tahvil ve hisse senedi alımı yoluyla yeniden işverenlere kredi olarak geri verilmesi, kurum fonlarının ilaç ve tıbbi malzeme tekellerine yem edilmesi olarak belirtilebilir. İşçinin bordrosundan peşin olarak kestiği primleri kuruma yatırmayan işverenlerin, bu primleri düşük faizli kredi olarak değerlendirdiği herkeş bilinmektedir. Üstelik bir de bu primleri vergi matrahından düşmekle çifte rant elde etmektedirler. Toplanamayan prim kaçakları %30'ların üzerindedir. Yaygın bir sosyal güvenlik denetimiyle birlikte uygulanması gerekirken, bu durum dikkate alınmaksızın işverenlerin insafına terk edilerek uygulanan sosyal güvenlik politikalarını nedeniyle yaygın kaçak işçi çalıştırılması, primlerin düşük ücret üzerinden ödenmesi de, kurumun emekli-çalışan oranı dengesini bozmuş ve iki çalışan bir emekliye bakar hale getirilmiştir. Öte yandan %33,5 ile Avrupa ülkeleri arasında en yüksek sigorta keseneği alan ve bunun %11'ini sağlık hiz-

meti amacıyla toplayan kurumun sigortalılarına verdiği sağlık hizmeti, özellikle büyük kentlerde insanlık onurunu ayaklar altına alan bir boyuttadır. Son 7 yıldır tek bir sağlık tesisi yapılmamış ve son 10 yıldır yararlanma sayısı %50 oranında artarken, sağlık personeli sayısında 10 bin azalma olmuştur.

İşçi sınıfı ve çalışanların sağlığı ve sosyal güvenliğinin sağlıksızlığa ve sosyal güvensizliğe dönüştürülmesinin temel nedeni kapitalist devletin işçi ve çalışanlara değil, sermayeye güvenlik arayışı içinde olmasıdır. İşin en ilginç yanını ise iflasın eşliğine getirilen SSK'ya son darbenin işçi ve çalışanların ekonomik ve sosyal taleplerinden yana olduğunu söyleyen demokratikleşme şampiyonu DYP-SHP Kocalıyın Hükümeti'nce vurulmak istenmesidir.

Genel sağlık sigortası adı altında geliştirilen sağlık reformu tasarısıyla SSK'nın ve iflas etmiş durumdaki Bağ-Kur'un birleştirilmesi gündeme getirilmekte ve böylelikle ülkenin sağlık sorunlarına getirilmek istenen çözümün tüm mali yükü SSK'ya, dolayısıyla işçi ve

çalışanlara ödetilmek istenmektedir.

İşçi sınıfımız, sağlık ve sosyal güvenlik alanında tek ve güçlü bir kurumun yaratılmasına karşı değildir. Ancak işçi-memur ayırımına son veren bir iş yasasıyla aralarındaki yapay sınır ortadan kaldırılmış tüm işçi ve çalışanları kapsayan ve güçlü bir sosyal güvenlik denetimiyle desteklenen bir sosyal güvenlik kurumu, işçi ve çalışanların talebine cevap verecektir. Böylesi bir kurumun ihtiyacı olan prim kesintilerinin tümünün işverenler ve onların devletince karşılandığı, yönetim ve denetimin doğrudan doğruya işçi ve çalışanlarda olacağı bir sağlık ve sosyal güvenlik kurumu, kapitalist düzen sürdükçe işçi sınıfımızın talebi olarak kalacaktır. Ancak bu talebin yaşama geçmesi uğrunda atılacak adımların başarılı olması ölçüsünde, SSK da varlığını koruyup işçilerin ve çalışanların hizmetinde bir kurum olabilecektir.

İşçi-sendika hareketinin talebi bu olmalı, komünistler bu talebin gerçekleştirilmesi yolunda verecek mücadelenin içinde ve önünde olmalıdır.

SSK'da Tek Çözüm:

Sosyal güvenlik, işçi sınıfının ekonomik-demokratik savaşınının temel hedeflerinden birini oluşturuyor. Sosyal mücadele alanına çıktığı ilk gündün bugüne işçi sınıfı ve tüm çalışanlar, bu temelli hedefin gerçekleştirilmesinin savaşımını veriyor. Herşeyin alınıp satılabilirdiği bir meta ekonomisi olan kapitalizmde sosyal güvenlik ve sağlık sorunu da, sistemin temel mantığına uygun, sistem içi çözümlerle gerçekleştiriliyor. Ancak böylesi kısıtlılıklar dahi olsa, kimi kazanımların elde edilmesi için mücadele gerekiyor.

İşçi sınıfımızın sağlık ve sosyal güvenlik talebiyle gerçekleştirdiği mücadelelerin bir kazanımı olarak ortaya çıkan SSK da, içinde varolduğu kapitalist ekonomi ve devletin genel çerçevesinin ona kazandırdığı sınırlılıklarla malül bulunuyor. Bu gerçeklik, SSK'nın ülkemiz işçi ve çalışanlar kamuoyunun dikkat odağından inmesini getiriyor. DYP-SHP koalisyon hükümetinin ekonomik-sosyal reform paketinin başında yer alan ve özellikle sosyal demokratların işbitirici altın çocuğu Mehmet Moğultay'ın

bakanlığına bağlı SSK, son dönemde üzerine oynanan oyunlar, ödenmeyen primlerin yarattığı ödeme bunalımı ve iflas ettiği yolundaki haberlerle, yeniden basın ve kamuoyunun dikkat odağında öne çıktı.

SSK, 1945 yılında yürürlüğe giren İşçi Sigortaları Kanunu'nun 1961 yılında tüm sosyal sigorta kuruluşlarını tek çatı altında toplamak amacıyla çıkarılan 506 sayılı Yasa ile değiştirilmesiyle kamu kurumu niteliğinde bir kuruluş olarak kuruldu. Bugün bünyesinde 13 bini sağlık personeli, toplam 50 bin personel çalıştıran 105 hastane, 296 sağlık ocağı ve 22 bin yatak kapasitesiyle toplam nüfusun %30'una ulaşan 20 milyon insanı "sosyal güvenlik" şemsiyesi altında tutan SSK, Türkiye'deki 49 yerli-yabancı firmadan oluşan sigorta sektörünün toplamının 4 katı parasal büyüklüğü (yıllık 15-20 trilyon) yönlendiren devasa bir kuruluştur. Bu devasa görünümüyle SSK, ta baştan prim kesintileriyle varolduğu işçi ve çalışanların yönetim ve denetimine kapalı, doğrudan siyasal iktidarlara bağlı, kapitalist

devletin tüm hantal ve bürokratik özellikleriyle sakatlanmış olarak varoldu. İktidar değişimlerinin yarattığı ekonomik-sosyal politika tercihlerinin en dolaysız hissedildiği SSK, yönetimindeki işçi temsilcisini de ülkedeki en uzlaşmacı işçi örgütü Türk-İş'ten almayı özenle gözetti. DİSK ve Hak-İş Konfederasyonları, 1980 öncesi günler dahil SSK yönetiminde değil, SSK Genel Kurullarında konuk olarak dahi yer alamadılar.

Kurumun bu yapısı "sosyal devlet" anlayışının son bulduğunu "herkesin kendi sosyal güvenliğini kendisinin sağlaması gerektiğini" ilan eden ve SSK'nın özelleştirilmesini savunan yenitutuculuğun temsilcisi 12 Eylülcüler ve ANAP Hükümetlerince Kurumun bilinçli bir tahribata uğratılmasını kolaylaştırdı. SSK'yı bir defada tasfiye edemeyeceğini bilen serbest piyasacılar, tüm diğer KİT'lerde, hatta eğitim ve öğretimde olduğu gibi "önce batır sonra özelleştir" taktiğini SSK'da da uygulamaya koymuşlardır. Kurumun batağa sürüklenmesindeki faktörleri ise, primlerin toplanamaması, biriken prim borçlarının devresel olarak çıkarılan aflarla

Yoldaşların Görevleri

daha da yetkinleşerek sürmesi yeni katkılara ihtiyaç gösteriyor. Bu ihtiyaç, tüm yoldaşların *Komünist Birlik*'in yayımına daha fazla özen göstermelerini gerektiriyor. Öncelikle tüm yoldaşların kendilerini *Komünist Birlik*'in gönüllü bir muhabiri gibi görmeleri gerekiyor. Çalıştıkları ya da yaşadıkları her alandan, yayın organına enformasyon akışı sağlamaları, mektup, haber, bilgi, röportaj göndermeleri gerekiyor. Yayının yaşamla olan bağının canlı tutulmasının, gündelik politikaya ilişkin tespit ve tahlillerin sağlıklı olabilmesinin yolu buradan geçiyor. Diğer yandan *Komünist Birlik*'in yayımının dar bir ekiple bağlı kalmasının, onu kısırlaştıracağına bilinciyle hemen hemen her konuda yazı hazırlamak, olanaklar ölçüsünde çeviriler yapmak ve iletmek görevi henüz tam anlamıyla gerçekleştirmediğimiz bir görev olarak duruyor. Yoldaşların bütününe bunu kendilerine görev olarak almaları gerekiyor. Nasıl ki her yoldaş, *Komünist Birlik*'in her ay düzenli olarak yayınlanması ve kendisine ulaştırıl-

masını bekliyorsa, bunu kolektif hareketimizin bir ödevi olarak görüyorsa, aynı şekilde her ay *Komünist Birlik*'e bir haber, yazı, röportaj vb. vermeyi de kendi görevi olarak bilmelidir. Oturduğu semtteki bir sorundan, kahvede yapılan tartışmaya, güncel bir soruna ilişkin açıklamadan, genel ideolojik bir sorunun yorumlanmasına kadar her bilgi, her yazı, her enformasyon, kolektif hareketimizin ortak zenginliği içine ancak bu yolla katılabilir ve diğer yoldaşlarımız için ulaşılabilir hale gelir.

Komünist Birlik kadroların özverisi, ücretlerinden keserek yaptıkları mütevazı katkılarla yayımını sürdürüyor. Devamlılığının sağlanması ve geliştirilmesinin yolu, bu katkıları artırmaktan ve düzenli kılmaktan geçiyor. Dağıtımında gösterdiğimiz konspirasyona dikkat etme kuralını, aynı titizlikle maddi katkı alanında da göstermek gerekiyor.

Komünist Birlik, bir medya patlamasının yaşadığı, çok kısa (FM) dalga radyoların ve özel TV kanallarının birbiri ardına kurulduğu ve 24 saat

yayın yaptığı bir ortamda aylık olarak yayınlanan illegal bir komünist yayımını sürdürüyor. O komünist basın geleneğinin tarihsel mirasının devamcısı olma bilinciyle davranıyor. Illegalite fetişizmine kapılmıyor, bugün koşulların elverdiği ve gereksinimlerin belirlediği bir ortamda yayımını sürdürüyor. Bugün küçük bir başlangıcın, yayının dev medya araçlarına sahip olma yolunda mutlaka atılması gereken bir adım olduğunu düşünüyor. Olanaksız gerçekleştiriyor, olanaksız gibi görülene doğru yolun ilk taşlarını döşüyor. İsrar ve inatla sürdürdüğü mücadelesinin ideolojik-politik-örgütsel süreçlerde karşılığını giderek büyüyen bir oranda bulduğunu görüyor. Komünistlerin tarihsel iyimserliği içinde düşünüyor. Ancak unutulmamalıdır ki, nihai sonucu örgütlü kadrolar belirleyecektir. O halde tüm yoldaşları bir kere daha görev ve çağırıyor.

Haydi komünist basını güçlendirmeye!

Haydi *Komünist Birlik*'e yeni yeni katkılar yapmaya!

STP Programı: "Parti ve Devlet Fetişizmi"

1991 20 Ekim seçimlerinden sonra sosyalist çevrelerde en "ilegalci" kesimler bile yoğun bir legal sosyalist parti tartışmasının içine girdiler. Önceleri birleşik bir parti kuma yönünde yürütülen faaliyetler, bir zaman sonra her çevrenin kendi açık partisini kuma faaliyetine döndü. Şu ya da bu ölçüde Marksizm-Leninizm konularında olduklarını öne süren çevrelerden sonra Troçkizm konularındakiler de aynı sürece bir biçimde katıldı. Komünist Birlik, birleşik ve yasal bir emek ve sosyalizm partisinin kurulması ihtiyacını 1990 yazında ortaya koymuş olmasına karşın bu sürecin içinde yer almıyor. Çelişkili gelebilecek bir durum. Nedenlerini irdelemek, bugünkü süreci kavramak bakımından anlamlı olacaktır.

Zorunlu Birkaç Hatırlatma

Komünist Birlik 1990 yılı başlarında o sıralar 10 Eylül dergisi çevresinde de toplulaşmış yoldaşlar arasında bir "Ne Yapmalı?" tartışması başlattı ve bu tartışma Haziran 1990'da toplanan Komünist Birlik Konferansınca da onaylanan "Günümüz Dünyası Türkiye ve Görevler" adlı broşürde ortaya konan görüşlerle noktalandı. Bu broşürde ülkemiz komünistlerinin örgütsel plandaki görevleri şu şekilde dile getirilmiştir:

• "Hareketimizin ifade ettiği model olan Lenincilerin birlik kongresi önerisi ise, sosyalist sistem ve ona bağlı olarak teorimizde ortaya çıkan yeniden belirleme gereksiniminin öne koyduğu teorik-ideolojik görevler bakımından bir yandan, böylesi bir sürecin birlikte yaşanmasını öngördüğümüz öznelin sıcak yaklaşmaların öte yandan, dahası bunla-

rın işçi sınıfı hareketiyle bütünleşmemiş ve toplumsal pratiğe etkin biçimde müdahale edecek durumda olmamalarıyla da bağlı olarak, bugün kısa vadede gerçekleştirilebilir bir öneri olmaktan çıkmış, en azından orta vadede gerçekleştirilebilir bir perspektif özelliği kazanmıştır.

"Tüm bu yaşanan olumsuzluklar, bugün de ülkemizin gereksiniminin, işçi sınıfı hareketiyle komünist hareketin birliğini kendi örgütsel yapısında sağlayacak ve oluşumu bakımından Marksçı-Lenincilerin birleşik önderliğini temsil edecek, her koşulda savaşı sürdürme yeteneğinde, Leninci nomlarda örgütlenmiş bir komünist partisi olduğu gerçeğini ve teorik-pratik tüm çabaların buna ulaşma perspektifiyle biçimlendirilmesi gereğini ortadan kaldırmıyor."

• "Sosyalizm mücadelesine yeni jenerasyonun kazanılması, özellikle 1980 sonrası işçilerin kuşağa sosyalizm fikirlerinin götürülmesi, bu bakımdan son derece büyük önem taşıyor. Bu sağlanamadığı, sosyalizm fikirleriyle yeni kuşakların buluşmasının gerçekleştirilemediği bir ortamda kendine Leninci diyen öznelerin birliğinin sağlanması, işçi hareketiyle komünist hareketin birliğinin sağlandığı anlamına gelebilecektir."

• "Dolayısıyla, ülkemiz komünist hareketinin bugün cevap vermesi gereken soru, bu süreç nasıl bir kaldıraçla tersine çevrilebilir olmalıdır."

"Bizce bu sorunun cevabı, birleşik, yasal bir emek ve sosyalizm partisinin yaratılmasıdır. Böyle bir parti, içinde bulunduğumuz evrede, bugünden toplumsal yaşama müdahale edecek, sosyalizmi savunacak, gelişen sı-

nıf mücadelesinin kendiliğinden akışı içine sosyalizm fikrini taşıyacak, birlikte çalışma ortamında kadroların kaynaşmasını, öznelliklerin aşılmasını sağlayacak, büyüyen teorik-ideolojik sorunlara ortak teorik üretim zemininde getireceği yanıtlarla Leninci birliğin teorik altyapısının döşenmesinde işlevli olacak ve tüm bu görevleri yerine getirme sürecinde göstereceği performansla bağlı olarak da, Leninci komünist özneye ulaşmada bir ara uğrak, bir kaldıraç olabilecek bir model anlayışına dayanmaktadır."

Yaşanan Ortak Sürec

Komünist Birlik'ten sınırlı sayıda da olsa kimi yoldaşların kopmasına yol açan bu görev saptaması doğrultusunda yol almayı öne koyan Hareketimiz, BTDK sürecindeki ayrışma çerçevesinde ortaya çıkması DSB içinde kısa süreli bir faaliyetten sonra Komünist Birlik, Gelenek ve TSİP çevresinden bir grup yoldaşla bir Açıklama ve Çağrı çıkartarak birleşik, yasal bir emek ve sosyalizm partisini kuma ortak iradelerini açıklamıştı. Aralık 1990'da tarihlenecek bu Açıklama ve Çağrı'yı ortak bir Bülten faaliyeti izlemesi ve Mart 1991'de TSİP çevresinden yoldaşlar "TSİP'i kuracakları" gereksinimle süreçten koparken, Emek çevresi ortak parti kuma faaliyetinde yer almıştı. Bu yeni bileşimle ortak bir yayınevi kurulmuş, çıkartılacak ortak derginin yayın ilkeleri ve deklarasyonu hazırlanmış, yayın çıkış tarihi Ekim 1991 olarak belirlenmiş iken, 20 Ekim 1991 genel seçimleri ertesinde Gelenek çevresinden arkadaşlar ortak çalışmanın kendilerinin partileşmesini geciktirdiğini, ortak parti programı önerilerini bu süreçte yeralanlarla tartışmak yerine tüm Leninci çevrelere sunmak amacıyla olduklarını açıklayarak, ya kesin günlemleri belirlenmiş bir takvim

çerçevesinde parti kuma kararı alınmasını ya da bu süreçten çekileceklerini açıkladılar. O güne dek Gelenek çevresi ile Emek çevresi arasında kendini belli eden görüş ayrılıklarında, bu bileşimin tarihsel bir fırsat olduğu düşüncesiyle orta yol bulmaya çalışan Komünist Birlik, bu kez Gelenek çevresinin özel görüşmelerinde fiilen "Emek çevresini dışlama" biçiminde ifade edilen eğilimi doğru bulmadığını ifade ederek, sürecin kopuşu noktalanmasını göze almıştı.

Ortak partileşme faaliyetinin başarısızlığa uğraması üzerine bir değerlendirme yapan Komünist Birlik, içinde bulunulan uğrakta bir ya da birkaç çevrenin yanyana gelişen toplumsal pratiğe müdahale koşullarının bulunmadığı, değişik öznelerin bu süreçlere katılımının ardında iç örgütsel sorunların ağır bastığı ve birlik iradesinin nesnel bir gereksinimine denk düşmediği gibi öznelliklerle de çakışmadığı saptamasıyla, izleyen süreçte işçi hareketiyle bağlanmayı başa koyan bir dogrusal gelişme taktiğinin izlenmesinin yerinde olacağı sonucuna vardı.

Kurulan ve Kurulacak Olan Sosyalist Partiler Üzerine

Görünen o ki içinde bulunduğumuz süreçte Gelenek çevresinin Sosyalist Türkiye Partisi'ni, daha birçok çevrenin partisini kurması izleyecek. Tıpkı 1980 öncesinde olduğu gibi. Bu kurulan partilerin Hareketimizin öne koyduğu yasal, birleşik emek ve sosyalizm partisini ne örgüt modeli, ne işlev, ne de program bakımından pek bir benzerliği yok. Kurulacak olanları, kuruldukları zaman ele almak üzere, kurulmuş olan STP'yi kısaca irdeleyelim.

STP, örgüt yapısı itibarıyla Gelenek çevresinin partileşmesidir. Bu çevrenin pratik politika anlayışı, geçmiş politik faaliyetleri olmadığı için ancak bundan böyle ortaya koyacaklarıyla ele alınıp değerlendirilebilir. Ancak ilk ağızda söylenebilecek olan, kuruluş sürecinde, bu arkadaşların Komünist Birlik'ten yoldaşların hemen hepsinin kapısını çalarak kurucu ve yönetici olma önerisinde bulunmaları ve bunu onların politik kimliğini yok sayarak gerçekleştirilmeleri, kadro anlayışları konusunda olumsuz bir fikir veriyor.

STP programına gelince, Türkiye komünist ve sosyalist hareketinde, hatta sosyal demokrat hareketinde işçilerin istemlerine yer vermeyen tek bir parti programı yoktur. STP programında işçilerin, diğer çalışanların nesnel konuları değişik tabanlılarla ortaya konmuş, ancak partinin "Sosyalizm Programı" içinde bu kesimlerin istemleri ve haklarına yer vermeye gerek duyulmamıştır(!)

STP programı basit bir ifadeyle "parti ve devlet fetişizmi programı"dır. Kadiri mutlak olan parti, onun örgütleyeceği devlet, her şeyin hem teminatı, hem de çözücüsüdür. İşçi sınıfı, çalışan yığınlar STP bakımından olsa olsa avadanlık olarak görülmektedir. Parti, sosyalist kuruluş için başlangıç noktasını teşkil eden iktidar, bir siyasal devrim sonucu ele alacak ve sosyalizmi kuracaktır. Herhangi bir geçiş sürecine, belirli ittifaklara gerek yoktur. Ulusal sorun da bu çerçevede çözülecektir(!) Nasıl mı? "Kürt ulusunun ve bütün etnik toplulukların kendi dil ve kültürel yapılarını koruyup geliştirebilmeleri sağlanırsa. Ulusların ayrı devlet kurma

hakkı dahil, kendi geleceklerini belirleme hakkı yasalar ve toplumsal araçlarla güvenceye alınır." Ve şimdi dikkat: "Ayrılmaya hakkının kullanılmasının insanın insanı sömürmesine zemin oluşturan sosyo-ekonomik süreçleri gündeme getirmesi durumunda parti siyasal ve örgütsel olanaklarını kullanarak sürecin önüne geçer."

Bir komünist partisinin işçi sınıfı ve çalışan yığınlar arasında kök salabilmesi, komünistleri kendi çatısı altında kucaklayabilmesi, onun programının, kadro anlayışının ve politik taktiklerinin nesnel süreçlere, sınıf mücadelesinin ivmesine ve sözcülüğüne soyunduğu toplumsal sınıf ve katmanların ruhsal durumuna genel olarak denk düşmesine olanaklıdır. Siyasal mücadele, bir güç mücadelesidir; peşin hükümlerle yürümez. Nesnellüğün öznel tarafından algılanışı ve çözüm yollarının üretilişi farklı farklı olabilir.

STP için ilk ağızda söyleyebileceğimiz programının Leninci ilkeler ve anlayışa denk düşmediği, kadro anlayışı ve politik taktiklerinin ise henüz meçhul olduğudur. Ama şurası açıktır ki, Komünist Birlik'in 1990 yazı başlarında ortaya koyduğu legal, birleşik emek ve sosyalizm partisini projeksiyle kurulan STP'nin bir benzerliği yoktur.

Komünist Birlik, STP'nin bir yasal parti olarak pratik politika alanına girmesinden, sosyalizm ajitasyon-propagandasına yönelmesinden, işçi hareketiyle temas noktaları aramasından sevinç duyar; çünkü siyasal hareketleri ve kadroları sosyal pratikten ve işçi ve çalışanlar hareketiyle temastan daha iyi eğiten ve ikna eden bir güç yoktur, olamaz.